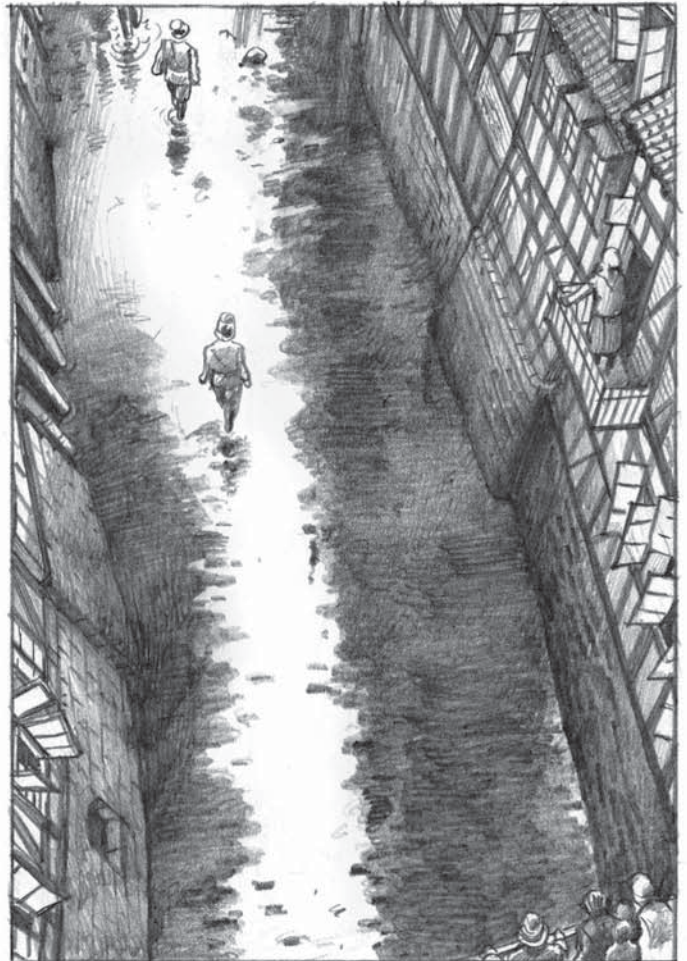
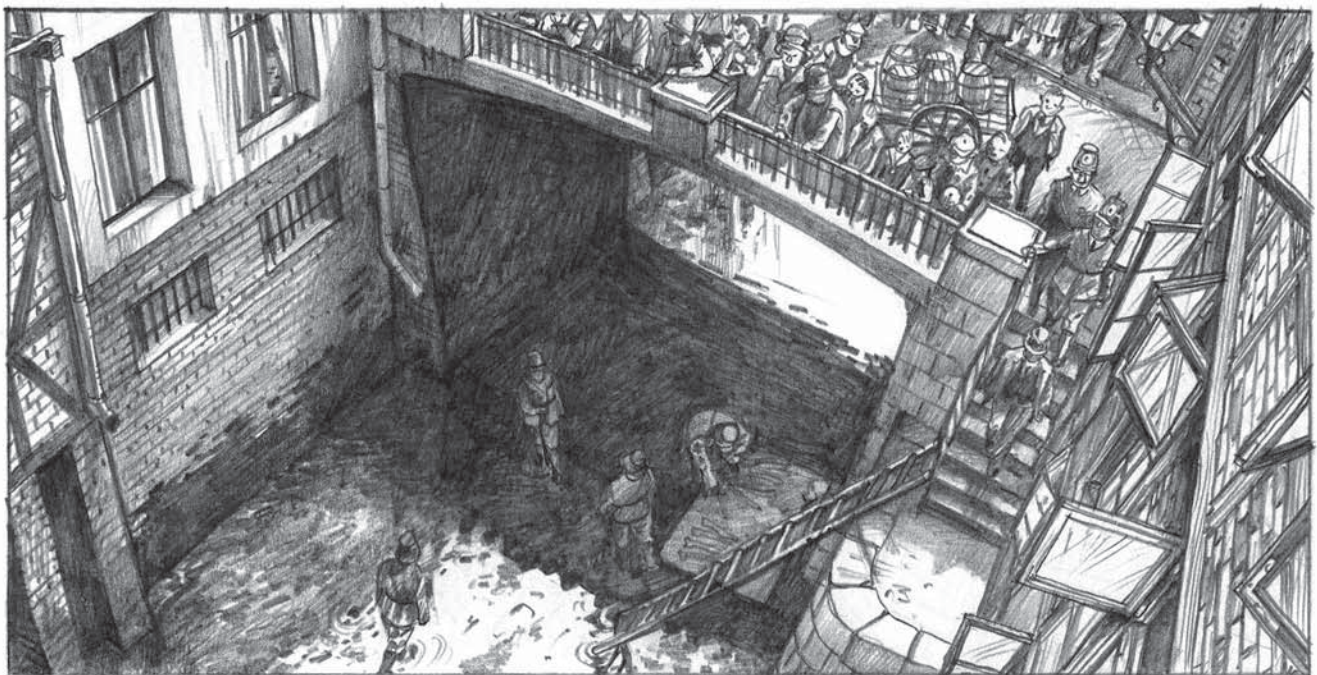

*Čujte kako pucketa, kako se malter obrušava iza tapeta! Buđ na sve strane!
Trulo drvo! Štetočine gamižu svuda, pacovi i miševi izjedaju sve! Sve drhti i
preti da svakog trenutka provali sve do podruma!*

Gerhart Hauptman, Pacovi

1

PAŽLJIVO,
MOLIM VAS,
GOSPODINE
KOMESARE!

BAŠ JE
KLIZAVO.

DA ČOVEK NE
POVERUJE ČEGA
SVE OVDE IMA...

MORAĆEMO DA
SAČEKAMO DA SE
VODA SKROZ POVUČE,
GOSPODINE
KOMESARE.

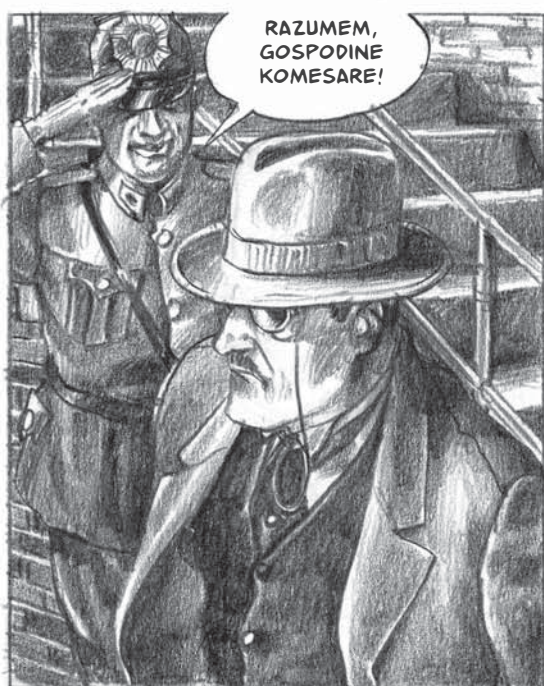
...NIJE BIL
NEOPHODNO
BESPOTREBNO
ŠIRITI PANIKU MEĐU
NARODOM.

NAJPRE
POKRIJTE
KOSTI...

RAZUMEM!

...A ONDA
RAŠČISTITE
MOST.

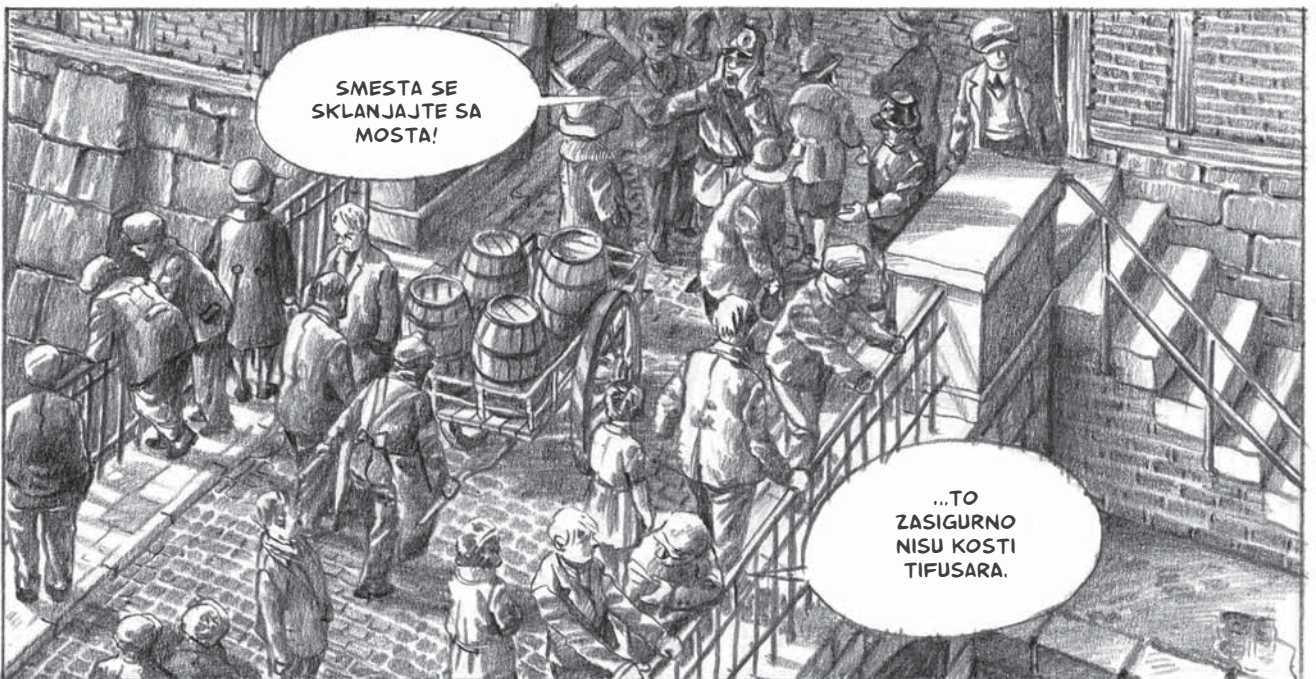

OTKUD LJUDSKE
KOSTI DOLE U
LAJNI?

TO SU ŽRTVE
TIFUSA, KOJE SU
U ALFELDU BACILI
U REKU...

...JESENAS,
TOKOM
EPIDEMIJE
TIFUSA.

SMESTA SE
SKLANJAJTE SA
MOSTA!

...TO
ZASIGURNO
NISU KOSTI
TIFUSARA.

VEĆ GODINAMA
NALAZE KOSTI U
RECI!

...DEVOJKE
VIŠE NEĆE DA IDU U
HANOVER U
KUPOVINU...

TO MORA DA
JE DELO NEKOG
KASAPINA!

...NESTALI
BEZ TRAGA...

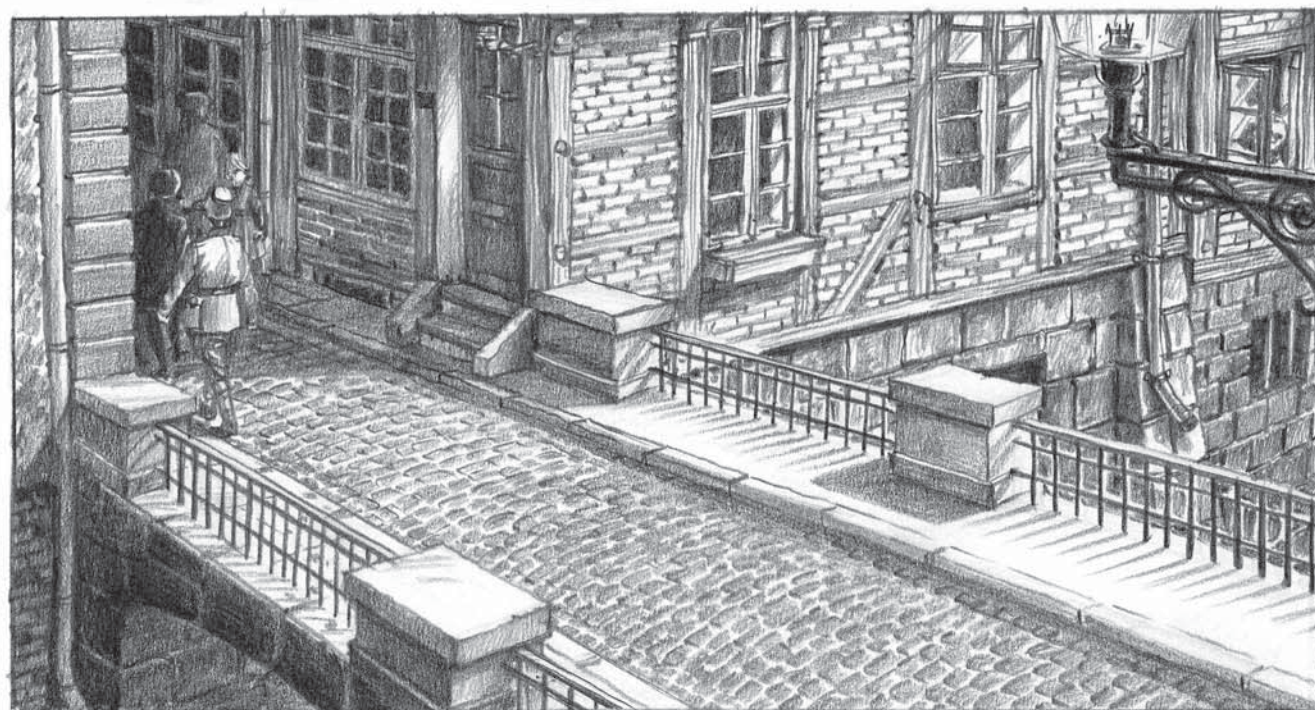
U HANOVERU NEKO
LOVI LJUDE!

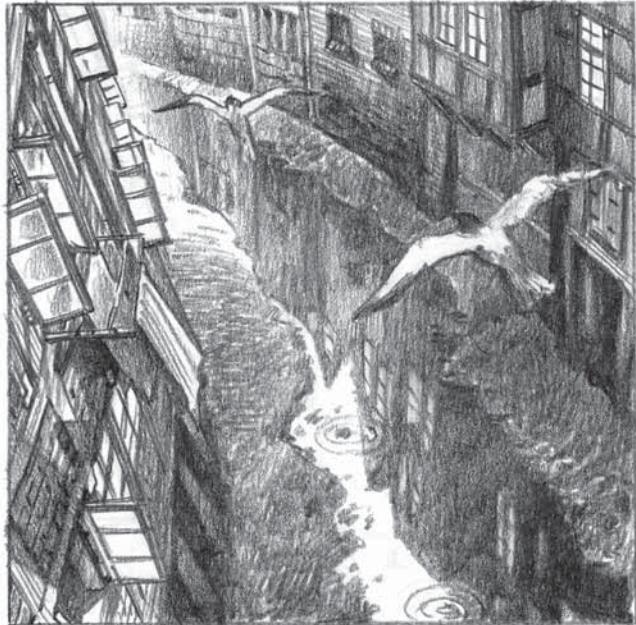
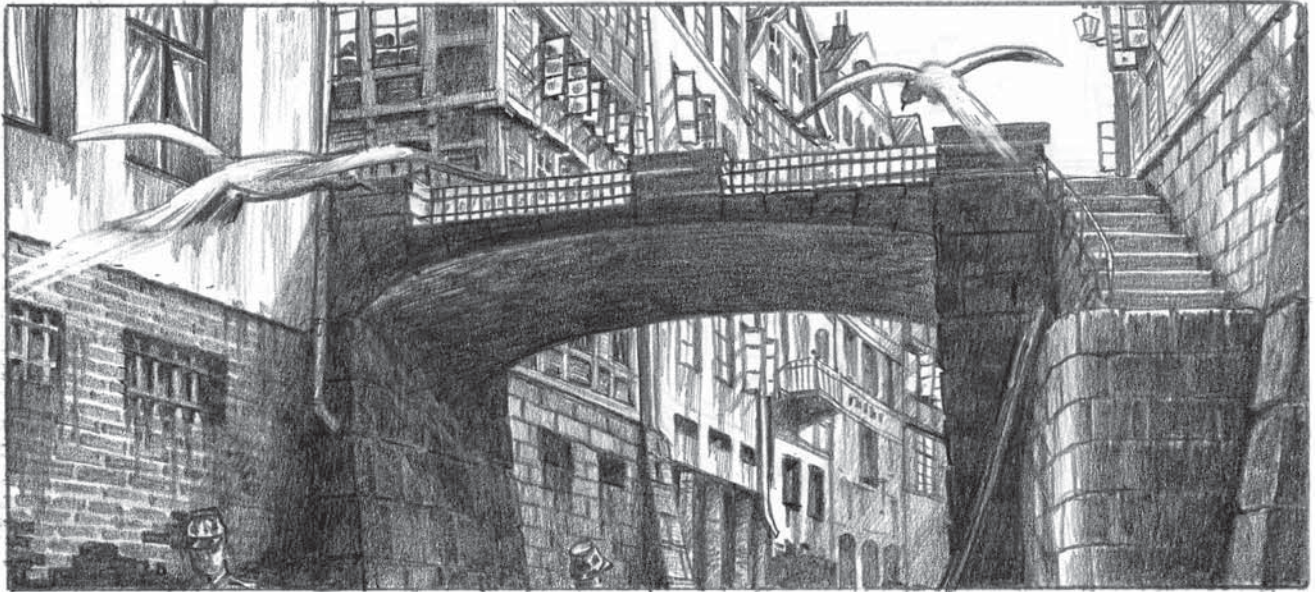
RAZIĐITE SE!

AJDE!

...A POLICIJA
NIŠTA NE
PREDUZIMA!

...ČEKAJ,
ČEKAJ, JOŠ
MINUTIĆ
SAMO...

...SAD ĆE
HARMAN I PO
TEBE DOĆI...

...DA SA
SVOJOM
SATARICOM
TAMO...

...MESO TVOJE
SITNI TOKOM
CELE NOĆI...

Fric Harman posle hapšenja. 1924.

FRIC HARMAN

Istorijski pregled od Pera Metera

Nemačka nakon Prvog svetskog rata

U strahotama Prvog svetskog rata propalo je Nemačko carstvo i za sobom u ponor povuklo ceo jedan narod. Izolovana u spoljnopolitičkom smislu, uzdrmana unutrašnjim nemirima, te nakon Versajskog sporazuma (na osnovu kojeg su Nemačko carstvo i njegovi saveznici proglašeni jedinim odgovornim za rat) prinuđena da plaća ogromnu ratnu odštetu, novembra 1919. proglašena Vajmarska Republika bila je od samog početka na klimavim nogama. Socijalni nemiri, ulični neredi, pokušaji puča, pucnjave na javnim mestima i politička ubistva bili su svakodnevnica društva koje je još tokom rata bilo podvrgnuto brutalnoj represiji. Veliki deo stanovništva bio je na rubu egzistencije i živio u danas nezamislivim uslovima. Tom beznadu prouzrokovanom političkim i socijalnim prilikama nije se nazirao kraj. Veliki deo srednje i više klase je usled inflacije gubio imovinu i zapadao u teško siromaštvo. Godine 1923. sve je vodilo strašnom haosu: do tada tinjajuća inflacija sve više se razbuktavala, bacivši u zasenak sve ostale nedaće. Vrednost dolara

dostizala je nezamislive rekorde, a cene hleba milijarde maraka. Te pogubne društveno-ekonomske prilike predstavljale su pozadinu slučaja koji je ušao u istoriju evropske kriminalistike. Kao da se najpre radilo samo o probi, prvo ubistvo Frica Harmana u septembru 1918. hronološki je izolovano od ostalih. Skoro pet godina kasnije ovaj četrdesetpetogodišnjak potpuno gubi kontrolu nad sobom. Od februara 1923. do juna 1924, dakle, za samo 16 meseci, ubio je 24 mladića: učenike, šegrte i lutalice. Svoje žrtve mamio je uvek na isti način, predstavljajući se kao „inspektor”.

»Inspektor« Harman

Neki kažu da ljudsko meso podseća na svinjsko ili juneće. Ne, ono je mnogo tamnije, nije ni kao konjsko. Ja to valjda znam, uvek sam ga imao pune šake.

Iz zapisnika sa saslušanja Frica Harmana

Radeći kao doušnik za hanoversku policiju, dobivši čak i policijsku značku, Harman je noćima pročešljavao čekaonice glavne železničke stanice, gde je nalazio žrtve među mladim putnicima, muškarcima. Odvodio ih je

u svoj stan u starom delu grada Hanovera, tada oronulom, siromašnom kraju koji je važio za leglo poroka. Tu je silovao nesretnike, koji su se jedino nadali obroku i prenoćištu, a onda bi im u trenucima seksualnog vrhunca pregrizao grkljane.

Pošto je hanoverska policija ignorisala prijave o nestalim licima očajnih roditelja, oni su na svoju ruku istraživali slučaj i neretko završavali pred vratima stana Frica Harmana. Policija je sve vreme sedela skrštenih ruku, a prijave su završavale u moru dosijea.

Bundesarchiv, Bild 102-00544, Fotograf: o. Ang.

Mesto zločina: zgrada Frica Harmana u Nojestrase broj 8, 1924.

Harman se pritom nije krio, niti se klonio ljudi. Naprotiv, kod njega se veselilo i slavilo po celu noć. Iz komšiluka su stalno pristizale prijave, ali nekim čudom, kad god bi policija upala kod njega da mu pretrese stan, ništa ne bi našla. Ljudi bi nakon toga slezali ramenima: „Uzalud ga prijavljujemo. Harman će uvek biti čist jer je blizak s policijskim službenicima”.

Harmanovo detinjstvo i mladost

Fridrih (zvani Fric) Harman rođen je 25. oktobra 1879. godine u Hanoveru i odrastao je u teškim uslovima. Njegov otac važio je za neradnika i nasilnog pijanca. Nakon prekinutog školovanja i obuke za bravara, šesnaestogodišnji Fric je upisao podoficirsku školu. Tu su već primećeni „znaci mentalne poremećenosti”, zbog čega je još iste godine izbačen iz škole. Naredne godine pokrenut je krivični postupak protiv Harmana jer je nekoliko puta vršio „bludne radnje” nad decom iz komšiluka. Nakon provere njegovog duševnog stanja, upućen je u psihijatrijsku bolnicu u Hildeshajmu, gde mu je dijagnostifikovana „urođena imbecilnost”.

Vođen u dosijeima hanoverske policije kao „mentalni bolesnik opasan po okolinu” zatvoren je u ludnicu u Hildeshajmu, iz koje je više puta bežao. Uspeo je da pobegne i iz bolnice za idiote u Langenhagenu, u koju je bio prebačen. Pre nego što se vratio u Hanover, neko vreme je živio u Švajcarskoj. Policija mu je tada izdala potvrdu da nije kažnjavan. Godine 1900. dobio je poziv za vojsku, međutim, ocenjen je kao „malouman” i otpušten uz objašnjenje da je „nepodoban za vojsku i delimično radno nesposoban”. Od tada je dobijao vojnu penziju u mesečnom iznosu od 21 marke.

Sve do hapšenja, koje je usledilo 22 godine kasnije, u Hanoveru živi kao kriminalac, krijumčar i prevarant, iznova služeći zatvorske kazne. Ostaje, međutim, nerazjašnjeno kako se ovaj sitni kriminalac 16 godina kasnije pretvorio u osobu koja je počinila stravične zločine.

Harmanova klanica u Hanoveru

Čovek nije ništa više do hrpa koja staje u jednu aktovku

Iz zapisnika sa saslušanja Frica Harmana

Prvih šest ubistava Harman je izvršio u Noještrase 8, u blizini reke Lajne. Onda se preselio nekoliko ulica dalje, u ulici Rote Rajhe, u kuću ubistava. Živeo je u sobi od sedam kvadratnih metara, pod krovom gostionice „Kod Engelovih”, koju je snabdevao mesom. Kako je kasnije utvrđeno, tapacirani krevet punjen morskom travom, pod i drveni zidovi bili su natopljeni ljudskom krvlju. Tu se desilo 18 ubistava, u zgradi prepunoj stanara, usred prometne ulice, i to za manje od godinu dana.

Bedni uslovi: Harmanova soba na mansardi u ulici Rote Rajhe, 1924.

Odvojen jedino tankim zidovima od komšija, Harman je zverski klat svoje žrtve. Kost i lobanje bacao je u rukavac reke Lajne, koja je proticala kroz stari deo grada, a organe i krvlju natopljene čaršave u klozet. Nikada

nije utvrđeno gde je završavalo meso žrtava. Nakon njegovog hapšenja, mnoge koji su od njega kupovali jeftino meso obuzimala je jeza.

„Mrtvačnica”: niša u zidu u kojoj je Harman u svom stanu držao leševe svojih žrtava.

Nakon što su se u maju i junu 1924. na obali reke Lajne skoro svakodnevno pojavljivali leševi i lobanje (Harman je od 9. maja do 14. juna, pet nedelja pre nego što je uhapšen, ubio još petoro ljudi), Hanoverom se proširila panika. Doneta je odluka da se reka isuši kako bi se temeljno pretražilo korito. Ishod je bio zastrašujuć. Pronađeno je preko 500 ljudskih kostiju i njihovih delova. Istražitelji su otkrili da se radi o kostima najmanje 22 mlada muškarca i